

CDN

Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Pile

WIELKOPOLSKA

JEDNOSTKA EDUKACYJNA
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Wiadomości Opinie Materiały

Biuletyn Pilskiej Oświaty

2/2025

ISSN 1429-6276

**Wiadomości
Opinie, Materiały
2/2025**

ISSN 1429-6276

Wydaje

Centrum Doskonalenia
Nauczycieli w Pile
ul. Bydgoska 21
64-920 Piła

Kontakt:

Dyrektor

67 352 70 11

Sekretariat

67 352 70 10

**Pracownia Kształcenia
Ustawicznego**

67 352 70 21
67 352 70 22
pku@cdn.pila.pl

Pracownia Doradztwa

67 352 70 26
67 352 70 28
pd@cdn.pila.pl

**Pracownia Informacji
i Wydawnictw**

67 352 70 27
67 352 70 40
piw@cdn.pila.pl

Redaktor naczelny

Beata Walczak

Zespół Redakcyjny

Katarzyna Kwaśnik
dr Paweł Michał Owsiany
Beata Jędraszczak

Skład Łamanie

Sławomir Kozłowski

Korekta

Beata Jędraszczak

W NUMERZE

Wstęp	1
Z metodycznej półki	
1. Anna Buchta – It's a piece of cake... czyli kilka słów o angielskich idiomach	2
2. Magdalena Grabowska – Spacer po Pile – migawka z realizacji autorskiej innowacji pedagogicznej w Publicznym Przedszkolu nr 13 w Pile	4
3. dr Danuta Kitowska, Małgorzata Wojnarowska-Grzebień – Trójkąt wsparcia, czyli przepis na sukces w zróżnicowanej klasie nastolatków	8
4. Natasza Knop-Wrzalik – Językowe podróże przez państwa, epoki i literaturę - wirtualna rzeczywistość w nauczaniu języków obcych	11
5. Sylwia Szuberska – Classwise: nowoczesne narzędzie cyfrowe w edukacji	13
Scenariusze lekcji	
1. Pedagogika – Anna Kozak-Ksycka – Uważliwianie poprzez doświadczanie	19
2. Język polski – Sabina Ziarnik – Tajemnice gwary krajeńskiej – escape room na lekcji języka polskiego	21
3. Doradztwo zawodowe – Bożena Jabłońska – Od Pomyślu do Produktu – Projektowanie Przyszłości z Drukarką 3D	23
4. Edukacja specjalna – Justyna Słoma – Moja praca w Ośrodku Rewalidacyjno – Wychowawczym OREW w Wagrowcu	26
Z wydarzeń lokalnych	
1. Beata Jędraszczak – Wspólna misja, wspólny sukces. Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – refleksje pokonferencyjne	28
2. Małgorzata Wucens – Wspólna misja, wspólny sukces. Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – refleksje z konferencji	30
Co warto przeczytać?	
1. Katarzyna Kwaśnik – Rekomendacja: Adams Julia Reagan Lisa – Tajemnice głębin oceanu. Podmorska wyprawa z latarką w rękę, dla odważnych nurków	32
Z bibliotecznej półki...	
1. Dominika Łusiewicz – Rekomendacja: Joanna Mytnik – Gamifikacja w edukacji. O budowaniu fabularnych systemów motywacyjnych	33

Katarzyna Kwaśnik, nauczyciel konsultant, CDN w Pile

Wstęp

Zapachniało lipą, zakwitły róże to niechybnie oznacza koniec roku szkolnego. Jaki był? Zapewne inny jak dotychczasowe, bo to przywilej dynamicznych czasów, w jakich przyszło nam żyć.

Bieżący rok szkolny kończymy na obficie, mamy dla Was sporo propozycji metodycznych, scenariusze ciekawych zajęć oraz rekomendacje biblioteczne.

Na metodycznej półce mowa jest o przeprowadzanej innowacji. Działania innowacyjne to ciągle żywy temat, okazuje się, że nauczyciele mają wciąż niedosyt w tym temacie, poszukują wskazówek i szkoleń. Jest także o idiomach w języku angielskim z propozycją ciekawego tematycznego konkursu. Zajrzyjcie koniecznie, pomysły uczniów są niesamowite. Mamy także wirtualną podróż przez państwa i epoki w Pracowni 3D. W tym miejscu zachęcam do odwiedzenia naszej strony internetowej w zakładce „Publikacje-Scenariusze”. Znajdziecie tam przykłady metodyczne na wykorzystanie zasobów tejże pracowni. Skoro jesteśmy przy narzędziach cyfrowych to rzucam hasło: „Classwice”. Brzmi tajemniczo, a może warto spróbować? I na koniec metodycznej kafeтерии kilka słów o strategii uczenia się w zróżnicowanej klasie, czyli o umiejętności uczenia się przy zastosowaniu UDL(Uniwersalne Projektowanie w Edukacji z wykorzystaniem wsparcia SCWEW(Specjalistyczne Centra Wspierające Edukację Włączającą).

Rzeczony scenariusze tym razem obracają się wokół zagadnień pedagogicznych, językowych, doradztwa zawodowego oraz edukacji specjalnej. Jest różnorodnie, bo i drukarka 3D, Escape room, ale też doświadczanie niepełnosprawności.

Na koniec dwie rekomendacje biblioteczne. Jedna to picture book z możliwością eksploracji głębin oceanicznych, a druga znacznie poważniejsza dotycząca wykorzystania gier w edukacji, które być może bardziej zmotywują uczniów do nauki.

Oczywiście, zgodnie z tradycją naszego Biuletynu towarzyszy nam galeria fotografii p. Emilii Jaworskiej – Weyders. To taka cicha eminencja wszystkich naszych działań w CDN-ie. Zawsze w tle z aparatem fotograficznym, skrzętnie dokumentująca życie naszego Centrum.

W tym miejscu pozostaje mi życzyć wszystkim Wam nasi czytelnicy, wypoczynku wakacyjnego i inspiracji na nowy rok szkolny.

Katarzyna Kwaśnik

Anna Buchta, Nauczycielka języka angielskiego, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile

"It's a piece of cake... czyli kilka słów o angielskich idiomach"

Nikt nie zaprzeczy, że idiomy są ważnym elementem opanowania języka obcego. Są one naturalną częścią codziennej komunikacji, często nawet nie uświadamiamy sobie, że używamy określeń idiomatycznych w swoich wypowiedziach. Znajomość idiomów sprawia, że w większym stopniu rozumiemy codzienne rozmowy, filmy i seriale, które oglądamy, czy też żarty w gazetach, które czytamy. Dodatkowo, natywni użytkownicy języka angielskiego postrzegają nas - swobodnie używających idiomów, jako wprawnych użytkowników języka angielskiego, którzy znają go nie tylko z podręcznika, ale też od strony kulturowej. Zaryzykuję stwierdzenie, że znajomość idiomów jest poniekąd wyznacznikiem poziomu znajomości języka obcego, wszak native speakerzy posługują się nimi w swoim codziennym życiu.

Na wstępie należałoby zdefiniować, czym idiomy tak właściwie są. Jak podaje Słownik Języka Polskiego PWN, idiom to: „wyraz, wyrażenie, zwrot właściwe danemu językowi”. Podobnie więc do czasowników frazowych, idiomy są związkami wyrazów – w tym wypadku składającymi się z różnych części mowy. Ich cechą charakterystyczną jest to, że tworzą nową, kompletną całość, której znaczenie nie jest dosłowne... i w tym tkwi trudność ich nauczania. Na niewiele zda się przetłumaczenie poszczególnych wyrazów składających się na idiom, nie pomoże to w jego zrozumieniu.

Skąd się biorą idiomy w języku angielskim? Odpowiedź jest dość prosta: z obserwacji przyrodniczych, z literatury, zwyczajów, historii oraz w czasach współczesnych z popkultury. Idiomy są często związane z symboliką kolorów, liczb, zwierząt, a także ze starożytną mitologią. Ze względu na to, że często odzwierciedlają kulturę danego kraju, zwyczaje tam panujące, religię, czy nawet nawiązują do kuchni narodowej, mogą być niezrozumiałe i wydawać się dziwne dla osób posługujących się innymi językami. Za przykład może posłużyć idiom *cheap as chips*, którego możemy użyć, by powiedzieć, że coś jest tanie jak barszcz. W Wielkiej Brytanii chips są bardzo popularną potrawą, są one częścią typowego brytyjskiego dania *fish and chips* (ryba z frytkami), uwielbianego przez mieszkańców tego kraju.

Niewątpliwie literatura ma także duży wpływ na język. Najlepszym przykładem będzie tu wkład Shakespeare'a we współczesną angielszczyznę. Temu XVI-wiecznemu dramatopisarzowi zawdzięczamy wiele określeń, które stosowane są po dziś dzień. Wymyślił on idiomy, takie jak np.: *break the ice* – przełamać pierwsze lody w „Poskromieniu złoŹnicy”, *green-eyed monster* – zazdrość w „Otello” czy *wild goose chase* – szukać wiatru w polu w „Romeo i Julia”.

Z mojego doświadczenia wynika, że nauka idiomów angielskich bywa w pewnym stopniu deprecjonowana przez nauczycieli. Z pewnością wyrażenia idiomatyczne, szczególnie te bardziej złożone mogą przysparzać uczniom problemów.

Jest jednak kilka wskazówek, jak nauczać idiomów. Przede wszystkim kontekst – idiom powinien być zaprezentowany uczniowi w kontekście, w zdaniu, a nie jako samodzielny zwrot. Po drugie, warto zaangażować jak najwięcej zmysłów podczas procesu nauczania – niech uczniowie spróbują narysować idiom na tablicy, w zeszyte, niech przedstawia go w formie scenki na forum klasy, niech głośno go wypowiedzą. Czym więcej zmysłów zaangażujemy, tym lepiej uczniowie zapamiętają materiał. Kolejnym sposobem jest grupowanie idiomów ze względu na temat. W zasobach internetowych znajdziemy mnóstwo zestawień: idiomy związa-

ne z kolorami, z pogodą, ze zwierzętami, z jedzeniem, wymieniać można bez końca. Warto skorzystać z takich gotowych pomocy dydaktycznych, wyświetlić je na rzutniku czy wydrukować. Powszechnie wiadomo, że regularne powtórki mają niebagatelne znaczenie – można rozważyć cotygodniową, comiesięczną szybką powtórkę, która zajmie mało czasu, a przyniesie duże korzyści. I ostatnia wskazówka – przypominajmy naszym uczniom o idiomach przed pisaniami, np. e-maila czy wpisu na blogu, ale też przed dłuższymi wypowiedziami, np. odpytując z pytań z zestawów matury ustnej, zachęcając ich do stosowania idiomów.

W proces nauczania idiomów dobrze wpisuje się szkolny konkurs językowo-fotograficzny „It's a piece of cake”, który organizuję w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile.

Pomysł na taką formę konkursu narodził się kilka lat temu. Zainspirowałam się propozycją Wydawnictwa Macmillan, które organizowało ogólnopolski konkurs dla uczniów, polegający na przygotowaniu zdjęcia, które w zabawny sposób prezentowało dowolny angielski idiom. Pamiętam, że tamten konkurs spotkał się z entuzjastycznym odzewem ze strony moich uczniów, dla których była to miła odmiana od większości konkursów językowych, które sprawdzały ich znajomość leksyki i gramatyki. Pracuję w zespole szkół, prowadzę zajęcia w klasach liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkole I stopnia. Moim celem była organizacja konkursu, w którym mógłby wziąć udział dosłownie każdy uczeń, bez względu na poziom znajomości języka. Z powodzeniem, od kilku już lat organizuję więc szkolny konkurs „It's a piece of cake” i z roku na rok otrzymuję więcej, bardziej dopracowanych i pomysłowych zdjęć. Co ważne, angażują się uczniowie ze wszystkich typów szkół. Od ogłoszenia o konkursie uczniowie mają ok. 3 tygodni na dostarczenie zdjęcia. Po tym czasie zwołuję jury w skład którego wchodzi angliści i wspólnie ustalamy werdykt. Informacja o zwycięzcach zamieszczana jest na szkolnym Facebooku, a uczniowie otrzymują pochwały za zaangażowanie oraz drobne upominki rzeczowe. W swojej sali językowej przygotowuję wystawę wszystkich zgłoszonych prac, a dodatkowo wykorzystuję je na lekcjach jako materiał dydaktyczny. Poniżej zamieszczam kilka prac konkursowych, które zostały wyróżnione w tegorocznej edycji konkursu. Zachęcam Państwa do organizacji podobnego konkursu w swojej szkole. To doskonała forma nauki przez zabawę, szczególnie tak „problematycznego” materiału, jakim są idiomy.

Kliknij... w Galerię a będą tam zdjęcia konkursowe

„Spacer po Pile” – refleksje z realizacji autorskiej innowacji pedagogicznej w Publicznym Przedszkolu nr 13 w Pile

Innowacja pedagogiczna – brzmi to poważnie i... nieco przerażająco. Szczególnie dla młodego nauczyciela, który dopiero poznaje tajniki pracy „belfra” i – często korzystając z metody prób i błędów – zdobywa praktyczną wiedzę i umiejętności przydatne w codziennej pracy z dziećmi. Tymczasem internetowe fora poświęcone awansowi zawodowemu nauczyciela pełne są pytań o to, czy nauczyciel ubiegający się o awans zawodowy nauczyciela mianowanego musi opracować i wdrożyć innowację pedagogiczną. Eksperti niezmiennie odpowiadają, że innowacja pedagogiczna na tym poziomie nie jest wymogiem, jednak bezsprzecznie jest atutem. „Atutem, ale też wyzwaniem” – pomyślałam czytając kolejny raz te same pytania i odpowiedzi. Kilka lat pracy zawodzie nauczyło mnie jednak, że nasza praca jest pełna wyzwań.

Zaczęłam od zapoznania się z definicjami zaczerpniętymi z literatury przedmiotu, dotyczącymi innowacji pedagogicznych oraz z wymaganiami formalnymi dotyczącymi sporządzenia i wprowadzenia autorskiej innowacji w placówce. Później nadszedł czas na refleksję: co właściwie chciałabym robić z dziećmi w ramach własnego projektu? Jakie cele chciałabym osiągać? Czego potrzebują dzieci 4- i 5- letnie z mojej grupy? Wybór wbrew pozorom wcale nie był trudny. Z pomocą przyszły mi bowiem kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025, a konkretnie punkt 2., czyli: „Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobrona¹”. Temat trudny, jednak nie od dziś wiadomo, że patriotyzm i kształtowanie pożądanych postaw społecznych nie są obce wychowaniu przedszkolnemu. Wymagają jedynie dostosowania przekazywanych treści do wieku, potrzeb i możliwości wychowanków. Mając na uwadze powyższe postanowiłam, że w pracy z moją grupą postawię na patriotyzm lokalny – napiszę innowację pedagogiczną o naszym mieście – o Pile.

Mając już ogólny zarys innowacji, sporządziłam niezbędną dokumentację: opisałam swój pomysł, stworzyłam harmonogram zaplanowanych działań, wyszczególniłam przewidywane efekty i sposób ewaluacji innowacji. Nadałam innowacji nazwę „Spacer po Pile” i przyjąłam cztery cele ogólne:

- kształtowanie podstawowej wiedzy na temat miasta Piła oraz związanych z nim miejsc i symboli;
- pobudzanie u dzieci postaw społecznych i patriotycznych (miłość do rodziny, kolegów i koleżanek z przedszkola, innych mieszkańców miasta - lokalny patriotyzm);
- zaangażowanie rodziców w życie grupy przedszkolnej;
- inspirowanie rodzin do wspólnego poznawania środowiska lokalnego.

„No dobrze, ale na czym właściwie polega tu innowacyjność działań? Gdzie jest to całe nowatorstwo?” Podczas planowania miesięcznej pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolach zwyczajowo przyjmuje się tematy wiodące w poszczególnych tygodniach. W naszym

¹ Ministerstwo Edukacji Narodowej, Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025, Online: <https://www.gov.pl/web/edukacja/podstawowe-kierunki-realizacji-polityki-oswiatowej-panstwa-w-roku-szkolnym-20242025> [Dostęp: 2.04.2025r.]

przedszkolu temat o Pile często realizowany jest przez nauczycielki w lutym, ponieważ 14 lutego obchodzimy rocznicę wyzwolenia miasta. „A co gdybym w tym roku zrobiła to trochę inaczej?” – pomyślałam i idąc za ciosem – na każdy miesiąc zaplanowałam jedno zajęcie związane z naszym miastem (łącznie z lutym – odchodząc w ten sposób od „tradycyjnego” tygodnia pilskiego). I tak w każdym miesiącu w mojej grupie realizowaliśmy treści o charakterze patriotyczno-obywatelskim. Zaczęliśmy, oczywiście, od najbliższego otoczenia dzieci – przedszkola i rodziny, aby później przejść do treści typowo „pilskich”.

Każdorazowo podejmując działania przyjęte w harmonogramie innowacji dbałam o to, żeby przekazywana wiedza na temat symboli miasta i miejsc zlokalizowanych na jego terenie (IV.10) przeplatała się z realizacją różnych innych punktów podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Tak więc, kiedy rozmawialiśmy o fladze Piły, połączyliśmy to z działalnością plastyczno-techniczną i wykonaliśmy flagi miasta używając do tego kartek papieru, kredek i patyczków do szaszłyków (IV.1). Kiedy zaś rozmawialiśmy o rzece Gwdzie – połączyliśmy to z zabawą ruchową „co można robić nad rzeką” (I.5) oraz z zabawą matematyczną, polegającą na przeliczaniu i porównywaniu wielkości emblematów kropel wody (IV.12, IV.15).

„I to wszystko?” – można by zapytać. „A gdzie tutaj przyjęte w celach innowacji zaangażowanie rodziców w życie przedszkola i inspirowanie rodzin do wspólnego poznawania środowiska lokalnego?”. Nie ukrywam, że ta część mojej innowacji, którą za moment opiszę w ramach odpowiedzi na te pytania jest dla mnie szczególnie ważna. Projektując „Spacer po Pile” zaplanowałam bowiem stworzenie „Dziennika Motylkowych Podróży”, czyli wspólnej książeczki stanowiącej zapis spacerów dzieci po mieście i namacalny dowód realizacji zamierzeń przyjętych w mojej innowacji.

Dlaczego dziennik akurat „motylkowych” podróży? Ponieważ:

- nazwa naszej grupy to „Motylki”
- logo naszego przedszkola to motyl stworzony z cyfr 1 i 3 (bo nasza placówka to Publiczne Przedszkole nr 13 w Pile), a wstępem do rozpoczęcia „wędrowki” dzienniczka było stworzone przeze mnie opowiadanie o motylku z logo naszej placówki, który latał po mieście, aż w końcu – będąc w potrzebie - znalazł bezpieczne schronienie w naszej „Trzynastce”.

Inspirowana popularną w serwisie społecznościowym Facebook zabawą terenową „Kamyczki” stworzyłam kamień z symbolem naszego przedszkola - motylkiem, który w opowiadaniu latał po mieście i poznawał ciekawe miejsca na jego terenie, tak jak to miały zrobić dzieci z mojej grupy w ramach „Spaceru po Pile”. Korzystając z serwisu Canva i dostępnych tam szablonów, grafik oraz czcionek stworzyłam stronę tytułową „Dzienniczka Motylkowych Podróży”, a następnie z Microsoft Office Word – zaprojektowałam strony do uzupełniania przez dzieci.

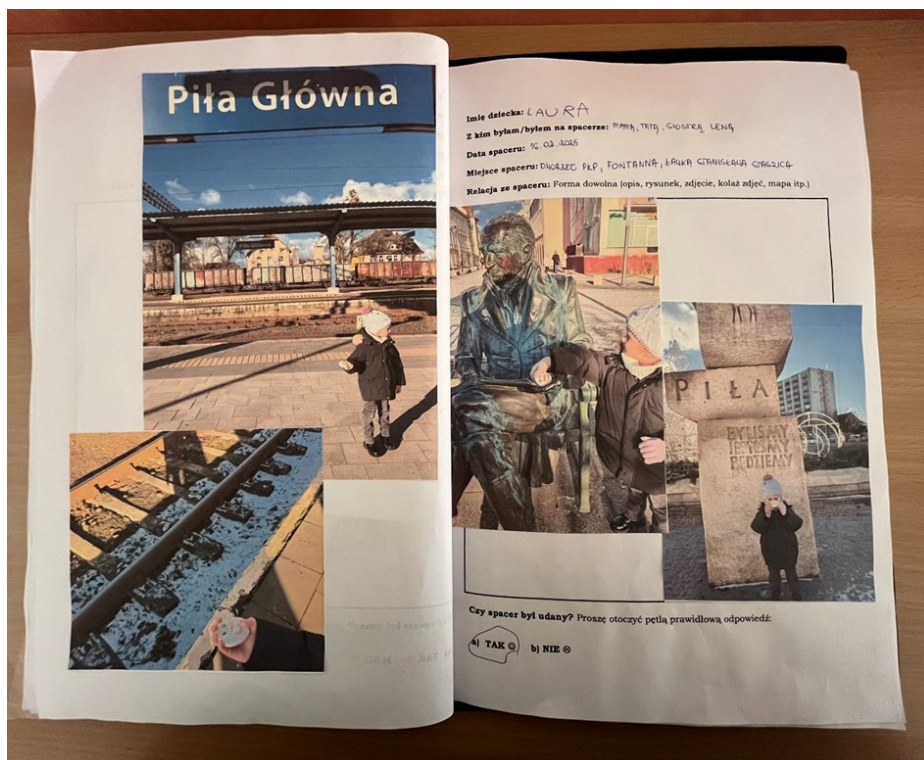
Poniżej zamieszczam wygląd stron „Dziennika...” (każde dziecko uzupełnia wraz z rodzicami po spacerze jedną taką stronę):

- Imię dziecka:
- Z kim byłam/byłam na spacerze:
- Data spaceru:
- Miejsce spaceru:
- Relacja ze spaceru: Forma dowolna (opis, rysunek, zdjęcie, kolaż zdjęć, mapa itp.)
- Czy spacer był udany? Proszę otoczyć pętlą odpowiedź:
 - a) TAK b) NIE

„Dziennik Motylkowych Podróży” w pigułce:

1. Na pierwszej stronie zamieściłam instrukcję dla rodziców, w której opisałam, w jaki sposób korzystać z „Dziennika...” (zawarłam tam m.in. prośbę o zabranie dzieci na spacer w wybrane miejsce na terenie Piły i uzupełnienie jednej strony dziennika o relację ze spaceru w formie dowolnej, jednak bez wpisywania nazwisk dzieci, a w przypadku tworzenia fotorelacji – bez umieszczania wizerunków dzieci).
2. Każde dziecko zabiera „Dziennik...” do domu jeden raz w ciągu trwania roku szkolnego na czas jednego tygodnia, w ciągu którego jego zadaniem jest wybranie się na spacer z członkami rodziny, a następnie uzupełnienie wraz z nimi jednej strony książeczki o relację z odbytego spaceru.
3. Do „Dziennika...” każdorazowo dołączam kamyczek z logo przedszkola i prośbę o zwrócenie zabranych przedmiotów do przedszkola w ciągu tygodnia od ich otrzymania (wyznaczam konkretną datę zwrotu przedmiotów).

Muszę przyznać, że w dobie powszechnego braku czasu i nadmiaru obowiązków początkowo obawiałam się reakcji dzieci, jak i ich rodziców na przydzielone im zadania domowe. Na szczęście, szybko okazało się, że nie było powodu do obaw. Dzieci bardzo chętnie biorą udział w realizacji innowacji: z utęsknieniem czekają na powrót „Dziennika...” do przedszkola, dopytują, kto kolejny będzie mógł go zabrać do domu, planują, gdzie i z kim się wybiorą na

Zdjęcia z relacji ze spaceru po Pile wykonaną przez dziewczynkę z grupy wraz z rodziną

spacer i proszą o pokazanie relacji stworzonych przez kolejne dzieci z grupy. Rodzice równie ochoczo przystąpili do współpracy z ramach realizacji projektu: dbają o powierzone ich dzieciom przedmioty, zabierają je na wyprawy w ważne i ciekawe miejsca na mapie Piły i tworzą razem z przedszkolakami naprawdę przepiękne relacje ze wspólnych spacerów po Pile.

Czy stworzenie innowacji pedagogicznej było tak trudne jak początkowo myślałam, że będzie? Nie. Czy uważam „Spacer po Pile” za swój sukces zawodowy? Oczywiście i to z wielu powodów! Przede wszystkim jednak była to moja pierwsza innowacja pedagogiczna, a więc po zakończeniu jej realizacji dokonam ewaluacji, podczas której z pewnością podsumuję jej mocne i słabe strony i wyciągnę wnioski, aby w przyszłości móc tworzyć jeszcze bardziej profesjonalne projekty edukacyjne. „Spacer po Pile” bez wątpienia pozwolił mi poszerzyć swoje kompetencje zawodowe oraz wzbogacić swój warsztat pracy i dorobek zawodowy, a przy tym dał mi wiele satysfakcji i powodów do dumy.

Tak więc drodzy niezdecydowani, młodzi nauczyciele, jeśli wciąż obawiacie się napisania pierwszej innowacji pedagogicznej, to uwierzcie mi na słowo – strach ma wielkie oczy. A jeśli czekaliście na znak, czy powinniście spróbować własnych sił, to być może ten artykuł będzie stanowił dla was motywację do podjęcia próby. Powodzenia! J

Bibliografia:

1. Ministerstwo Edukacji Narodowej, Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025, Online: <https://www.gov.pl/web/edukacja/podstawowe-kierunki-realizacji-polityki-oswiatowej-panstwa-w-roku-szkolnym-20242025> [Dostęp: .04.2025r.]
2. Kamyczki - #KAMYCZKI grupa oryginalna: https://www.facebook.com/groups/555702945342044/?locale=pl_PL

fot. Emilia Jaworska-Weyders

dr Danuta Kitowska, Małgorzata Wojnarowska-Grzebień

Trójkąt wsparcia, czyli przepis na sukces w zróżnicowanej klasie nastolatków

Słyszac hasła "inkluzja", "edukacja włączająca", "pomoc psychologiczno-pedagogiczna" mimo woli nasuwają się skojarzenia: "pedagog specjalny", "dysleksja", "uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych", "opieka, troska, wyrównanie", "przeciwdziałanie wykluczeniu".

A gdyby spojrzeć na zjawisko inkluzji z innej perspektywy – od strony tych, do których następuje włączanie? Czy oni również czują się zaopiekowani? Teoretycznie zjawisko inkluzji powinno zabezpieczać potrzeby wszystkich zainteresowanych. W praktyce edukacyjnej bywa, że któraś z grup może być defaworyzowana. Przyczyn jest wiele, ale mogą tkwić one zarówno w sferze organizacyjnej, jak i w niedostatecznej wiedzy nauczycieli, jak radzić sobie z tak trudną materią. Praca ze zróżnicowaną klasą wymaga specjalnego podejścia do wszystkich uczniów.

Artykuł ten koncentruje się na wybranym obszarze pracy z uczniami, jakim jest umiejętność skutecznego uczenia się, która może przynieść pozytywne efekty w całej zróżnicowanej klasie, szczególnie gdy zastosuje się np. Uniwersalne Projektowanie w Edukacji zwane UDL (Universal Design for Learning), przy wsparciu SCWEW (Specjalistyczne Centra Wspierające Edukację Włączającą).

Techniki uczenia się w szkole

W dotychczasowej praktyce szkolnej rzadko wykorzystuje się systemowe podejście do pracy z technikami uczenia się. Zazwyczaj nauczyciele, na swoich lekcjach, instruują uczniów, jak mają zapamiętać poszczególne zagadnienie czy jak zanotować wskazane treści. Bywa, że dzieje się to na zajęciach z wychowawcą, rzadko jednak ma charakter systemowy. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej odbywają się zajęcia rozwijające uczenie się, ale dotyczy to tylko marginalnej grupy uczniów. Umiejętność uczenia się należy do kompetencji kluczowych, a coraz częściej wymieniana jest pośród kompetencji przyszłości. Tym bardziej, jeśli ma się świadomość, że przyszłość jest niepewna i nieprzewidywalna, więc przygotowanie do niej wymaga kształtowania tych kompetencji, które będą sprzyjać funkcjonowaniu w warunkach ciągłej zmiany.

Klasa o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych (zwana zróżnicowaną klasą) wymaga od nauczyciela stosowania różnorodnych metod, form i narzędzi, koncentrowania się na problemach poszczególnych uczniów w różnym czasie. Jednak istota efektywnego zarządzania taką klasą to nie tylko instrumentarium zastosowane przez nauczyciela, ale również gotowość i przygotowanie uczniów do samodzielności, brania odpowiedzialności za swoje uczenie się, czy aktywność w uczeniu innych.

Pokazanie uczniom sposobów efektywnego uczenia się i pozwolenie im na eksperymentowanie z nimi w różnych środowiskach uczenia się zapewni im te umiejętności, wdroży do samodzielności, pozwoli na osiąganie sukcesów edukacyjnych, uruchomi motywację wewnętrzną dając sens podejmowania trudu uczenia się. Ćwiczenie technik uczenia się to także przestrzeń na korygowanie wielu deficytów. Znajomość skutecznych sposobów uczenia się stanowi priorytet w pracy z uczniem zdolnym, który dzięki takim umiejętnościom będzie umiał wyznaczać kierunki rozwojowe i budować strategie np. przygotowań do konkursów i olimpiad.

Poniżej zaprezentowano graficznie, jak może przebiegać wspieranie uczniów w zgłębianiu technik uczenia się w zróżnicowanej klasie, wykorzystujące UDL.

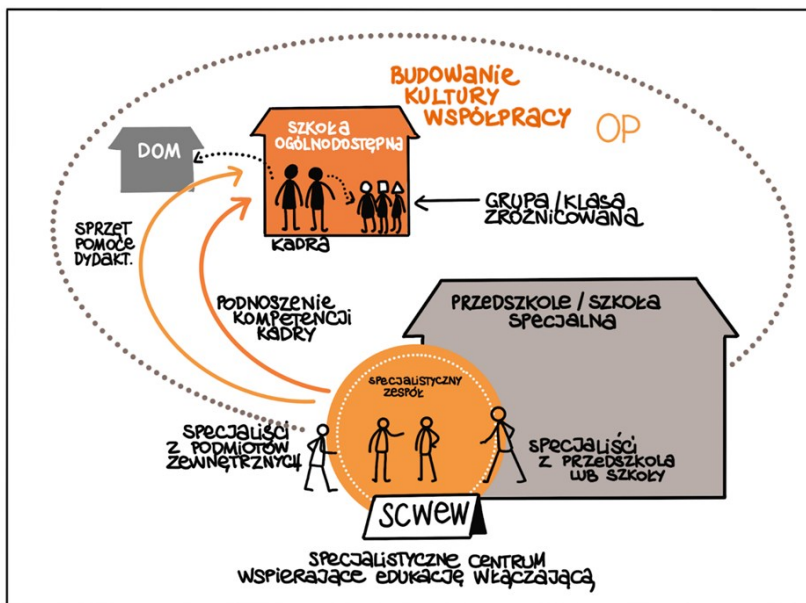
Propozycje strategii uczenia się w zróżnicowanej klasie nastolatków

Co jednak zrobić, gdy kadra szkoły nie posiada odpowiednich kompetencji? Oczywiście, można rozpocząć od tradycyjnego doskonalenia zawodowego wspartego samokształceniem pojedynczych nauczycieli. Warto jednak zaproponować wszystkim nauczycielom zgłębianie tematu w oparciu o literaturę i szkolenia oraz realizację ogólnoszkolnego programu „Jak się uczyć?”. Dzięki temu obok liderów zmiany, czyli osób wdrażających program z uczniami, pojawią się sojusznicy, czyli nauczyciele gotowi na wsparcie zadań programowych (np. akceptacja stosowania przez uczniów poznanych strategii uczenia się na ich przedmiotach). O takie kompleksowe wsparcie można wystąpić do SCWEW.

SCWEW – Specjalistyczne Centra Wspierające Edukację Włączającą

Jesienią 2023 roku w pomocowej przestrzeni edukacji, w ramach projektu Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą, pojawiło się SCWEW, którego zadania polegają na wspieraniu nauczycieli w zakresie pracy ze zróżnicowaną klasą, dostosowaniu skutecznych metod pracy oraz doborze i obsłudze specjalistycznego sprzętu. Rolą SCWEW jest także wsparcie kadry kierowniczej w poszukiwaniu rozwiązań merytorycznych umożliwiających tworzenie środowiska włączającego poprzez likwidowanie barier w uczeniu się i rozwoju wszystkich uczniów. Struktura i zadania SCWEW została przedstawiona na poniższej grafice:

W ramach projektu powstało wiele materiałów przydatnych w pracy ze zróżnicowaną klasą, w tym tych, które dotyczą strategii nauczania/uczenia się uczniów. Szczególnie warto skorzystać ze wskazanych propozycji:

- [Przykładowe scenariusze zajęć z uwzględnieniem specyfiki pracy w grupie zróżnicowanej i zasad uniwersalnego projektowania](#)
- [Zasoby i indywidualne potrzeby uczniów w kontekście planowania i organizacji procesu dydaktycznego w klasie zróżnicowanej na poszczególnych etapach edukacyjnych](#)
- i inne.

Proces związany z wdrażaniem modelu nauki inkluzywnej jest z pewnością długotrwały i żmudny, warto go zatem optymalizować. Zdaniem autorek zastosowanie przedstawionego w tym artykule „trójkąta pomocowego” może przynieść oczekiwane efekty. **Umiejętność uczenia się (CO?)**, wdrażana systemowo w szkole, ale na różnych poziomach w zróżnicowanych klasach, stosując doświadczenia wynikające z UDL (JAK?) oraz wykorzystując kompleksowe wsparcie **SCWEW (PRZY POMOCY KOGO?)** może przynieść oczekiwany efekt dla wszystkich stron.

Literatura:

- Bełza-Gajdzica M., Ciborowski M., Knopik T., Nosowicz E., Rodzewicz J. A., Projektowanie uniwersalne w edukacji. Poradnik dla nauczycieli i nauczycielek, IBE 2024,
- Bełza-Gajdzica M., Ciborowski M., Knopik T., Olempska-Wysocka M., Wojciechowska A., Racjonalne usprawnienia w edukacji. Poradnik dla nauczycieli i nauczycielek, IBE 2024,
- Szczepkowska K., Jak skutecznie realizować proces kształcenia w klasie zróżnicowanej, ORE 2020.

*Natasza Knop-Wrzalik, Doradca metodyczny języka angielskiego i geografii,
Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile*

Językowe podróże przez państwa, epoki i literaturę - wirtualna rzeczywistość w nauczaniu języków obcych

Błyskawiczny postęp technologiczny ostatnich lat z impetem wkracza w rzeczywistość edukacyjną poszerzając możliwości pracy z uczniem w wielu dziedzinach nauczania. Nauczanie języków obcych jest jednym z najbardziej obiecujących obszarów wykorzystania rzeczywistości wirtualnej (VR) do wzbogacania warsztatu metodycznego nauczycieli. Gogle VR oferują uczniom możliwość całkowitego zanurzenia się w realistycznym środowisku językowym, co znacząco zwiększa motywację do pracy oraz efektywność przyswajania nowego języka. Bogactwo materiałów sprzyja także zwiększeniu poziomu współpracy nauczycieli różnych przedmiotów oraz jest świetnym zastosowaniem metody CLIL (zintegrowanego nauczania językowo-przedmiotowego) w praktyce nauczania języka obcego.

W Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile od niedawna dysponujemy bogato wyposażoną pracownią 3D, w której uczniowie mogą, choć na chwilę, przenieść się w miejsca związane z nauczaniem językiem. Takie doświadczenia pozwalają przełamać barierę językową i uczyć praktycznego użycia języka w kontekście tychże miejsc. Co więcej, interaktywne środowiska sprzyjają lepszemu zapamiętywaniu słownictwa i struktur gramatycznych, ponieważ łączą naukę z ruchem, obrazem i przede wszystkim z pozytywnymi emocjami.

W naszej pracowni nauczyciele wraz z uczniami mogą zwiedzać Londyn, Berlin czy Paryż lub wybrać się na przelot nad parkami narodowymi stanowiącymi dziedzictwo przyrodnicze poszczególnych krajów. Takie wirtualne wycieczki do miast i regionów, w których mówi się nauczaniem językiem pozwalają na głębsze zanurzenie się w kulturę, zwyczaje i realia życia codziennego mieszkańców tych miejsc. Dzięki goglom VR uczący się mogą także symulować codzienne sytuacje, takie jak zamawianie jedzenia w restauracji czy zakupy. Jest to immersyjne doświadczenie wpływające nie tylko na rozwój kompetencji językowych, ale także międzykulturowych. Sprawia ono, że język przestaje być jedynie szkolną abstrakcją, a staje się żywym narzędziem komunikacji. Umiejętnie wpleciona tutaj współpraca z nauczycielami geografii czy przyrody pozwala nie tylko na rozwój umiejętności językowych, ale również na lepsze zapamiętanie treści przyrodniczych i geograficznych.

Ale gogle VR to nie tylko wirtualne wycieczki do krajów obcojęzycznych. System oferuje scenariusze zajęć opartych na pozycjach literatury, gdzie uczniowie mogą na chwilę przenieść się w realia wybranego utworu i „zobaczyć” przeczytane wcześniej sceny. Taka metoda pracy pozwala na lepsze zrozumienie kontekstu kulturowego danego utworu, a uczestnictwo w literackim dialogu motywuje do aktywnego wykorzystania języka i rozwija umiejętności komunikacyjne. Doświadczenie epoki Szekspira, opisanie wyglądu Jeźdźca bez głowy czy wejście do domku babci Czerwonego Kapturka może być doświadczeniem, które zostanie z uczniami na zawsze.

Kolejną inspirującą możliwością wykorzystania gogli VR na zajęciach języka obcego jest wplatanie kontekstów historycznych w proces nauczania poprzez wykorzystanie materiałów opartych na określonych wydarzeniach z przeszłości. Tutaj też następuje pogłębienie zrozumienia kontekstu historycznego, co sprawia, że nauka jest bogatsza i bardziej angażująca. We współpracy z nauczycielami historii możemy przenieść się w czasy wojny secesyjnej lub

uczestniczyć w rewolucji francuskiej. Taka podróż w czasie daje uczniom dodatkowe informacje nie tylko stricte językowe, wzbogacające zasób słownictwa, ale pozwala także na głębsze zapamiętanie punktów zwrotnych historii powszechnej.

Dodatkowym atutem technologii VR jest wspieranie indywidualizacji nauczania. Zadaniem nauczyciela jest wybór i modyfikacja zaproponowanych materiałów tak, aby odpowiadały poziomowi zaawansowania grupy, a uczniowie mogą w ich ramach poruszać się w swoim tempie rozwiązując przydzielone im zadania.

Do **Pracowni 3D¹** w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile zapraszamy wszystkich chętnych uczniów i nauczycieli. Pierwsze szkolenia i lekcje już się odbywają. Uczestnicy wychodzą z nich bogatsi o nowe umiejętności i doświadczenia. Nikt nie żałuje zanurzenia się w wirtualnej rzeczywistości. Do zobaczenia.

fot. Emilia Jaworska-Weyders

¹ Pracownia 3D powstała w ramach I edycji Projektu Województwa Wielkopolskiego pn. Cyfrowa Szkoła Wielkopolska@2030, realizowanego przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu w partnerstwie z Fundacją Ogólnopolski Operator Oświaty w ramach Programu Regionalne Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027
<https://csw2030.pl/pracownie-3D/>

*mgr Sylwia Anna Szuberska, nauczycielka języka angielskiego
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Margoninie*

Classwise: nowoczesne narzędzie cyfrowe w edukacji

Jako nauczycielka języka angielskiego w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Margoninie chciałabym podzielić się moimi doświadczeniami z aplikacją Classwise. To innowacyjne narzędzie, które wprowadza elementy grywalizacji do procesu nauczania, znacząco zmieniło sposób, w jaki prowadzę lekcje i organizuję konkursy językowe. W tym artykule przedstawię zalety i wady aplikacji oraz podzielę się praktycznymi przykładami jej wykorzystania w codziennej pracy dydaktycznej.

Jak rozpocząć pracę z Classwise?

Moja przygoda z Classwise rozpoczęła się od prostego logowania na stronie www.classwise.com. Platforma ta umożliwia mi tworzenie własnych interaktywnych prezentacji, quizów oraz gier, a także oferuje dostęp do gotowej biblioteki pomysłów, z której czerpię inspiracje do prowadzenia zajęć.

Do pełnego wykorzystania możliwości aplikacji niezbędne są classpady ze stacją dokującą i centralą sterującą. W naszej szkole pani dyrektor zainwestowała w zestaw „Inteligentna Klasa 30 (Classwise) - Specjalne Potrzeby Edukacyjne (SPE)”, który serdecznie polecam jako rozwiązanie sprawdzone w praktyce szkolnej.

Co mnie szczególnie cieszy, to fakt, że do korzystania z aplikacji wyłącznie ja jako nauczyciel muszę mieć dostęp do internetu, co znacznie ułatwia implementację tego rozwiązania w naszej placówce.

Zalety aplikacji, które odkryłam

- Efektywne zarządzanie klasą

Mogę łatwo organizować zajęcia, grupować uczniów oraz monitorować ich aktywność w czasie rzeczywistym.

- Oszczędność czasu

System automatycznie sprawdza prace i analizuje wyniki, co pozwala mi skupić się na samym nauczaniu.

- Personalizacja materiałów

Mogę dostosowywać treści do różnych stylów uczenia się i indywidualnych potrzeb uczniów. Szczególnie cenię sobie szybki rozwój aplikacji - twórcy Classwise regularnie konsultują się z nauczycielami, co przekłada się na ciągłe udoskonalanie narzędzia i wprowadzanie nowych funkcjonalności.

Wyzwania, z którymi się zmierzyłam

- Przeszkolenie kadry i uczniów

Początkowo obawiałam się, że wprowadzenie nowego systemu będzie czasochłonne. Jednak z mojego doświadczenia wynika, że opanowanie podstawowych funkcji aplikacji zajmuje zaledwie kilka godzin. Zarówno ja, jak i moi uczniowie, szybko przyswoiliśmy sobie obsługę Classwise.

- Koszty sprzętu

Inwestycja w classpady ze stacją dokującą stanowiła wyzwanie finansowe dla naszej szkoły. Jednak w kontekście ograniczania używania telefonów komórkowych na zajęciach, uznano tę inwestycję za w pełni uzasadnioną. Korzyści dydaktyczne, jakie przyniosła, znacznie przewyższyły początkowe koszty.

Moje lekcje języka angielskiego z Classwise

Na lekcjach wykorzystuję Classwise do tworzenia interaktywnych prezentacji edukacyjnych, które wzbogacam o gry, multimedia oraz zadania dostosowane do poziomu uczniów. Każdy uczeń ma do dyspozycji classpad na biurku, wręczany po sprawdzeniu obecności. Co istotne, zawartość wyświetlana po użyciu classpada w aplikacji jest dostosowana do indywidualnych danych ucznia, wcześniej wprowadzonych przeze mnie, co pozwala na personalizację procesu nauczania.

Moja typowa lekcja z wykorzystaniem Classwise wygląda następująco: po prezentacji kilku slajdów z materiałem dydaktycznym, wprowadzam krótkie gry sprawdzające zrozumienie omawianych treści. Dzięki temu moje zajęcia stały się bardziej angażujące i atrakcyjne dla uczniów, a ja mogę na bieżąco monitorować postępy każdego z nich.

Szczególnie cenię sobie możliwość wykorzystania przygotowanych zadań w formie krótkich kartek na kolejnych zajęciach. System automatycznie generuje wyniki w punktach lub procentach, co znacznie usprawnia proces oceniania - pozostaje mi jedynie wpisanie ocen do dziennika.

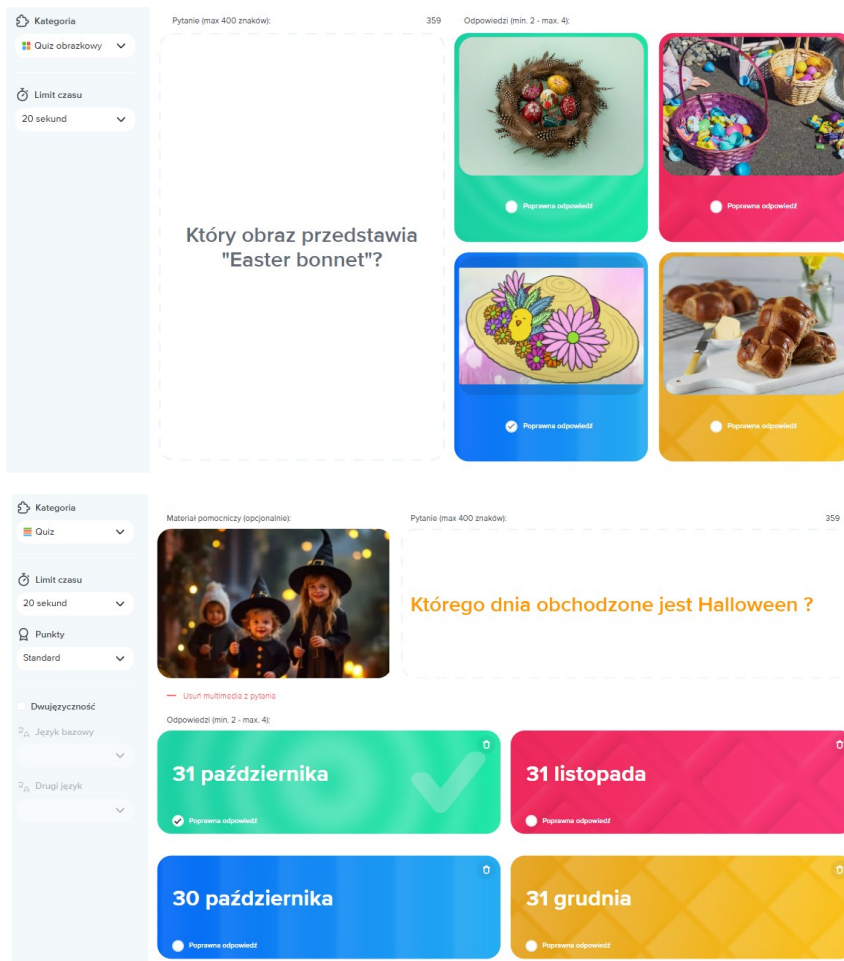
Konkurs "Holidays in English-speaking countries"

Z okazji Dnia Języka Angielskiego w naszej szkole przygotowałam konkurs zatytułowany „Holidays in English-speaking countries” dla uczniów klas IV. Moim celem było nie tylko sprawdzenie umiejętności językowych uczestników, ale także poszerzenie ich wiedzy o kulturze i tradycjach krajów anglojęzycznych.

W rywalizacji wzięło udział 11 wyjątkowo dobrze przygotowanych uczniów, którzy wykazali się imponującą wiedzą i zaangażowaniem. Całe wydarzenie przeprowadziłam przy użyciu classpadów oraz aplikacji Classwise, co znacząco usprawniło przebieg konkursu.

Największą zaletą wykorzystania technologii Classwise podczas konkursu była natychmiastowa dostępność wyników. Po zakończeniu grywalizacji, aplikacja automatycznie wyłoniła zwycięzców, którzy zdobyli najwięcej punktów. Dzięki temu cały konkurs wraz z ogłoszeniem wyników i wręczeniem dyplomów oraz nagród, udało mi się przeprowadzić w ciągu zaledwie 45 minut.

Konkurs wiedzy "London Quiz"

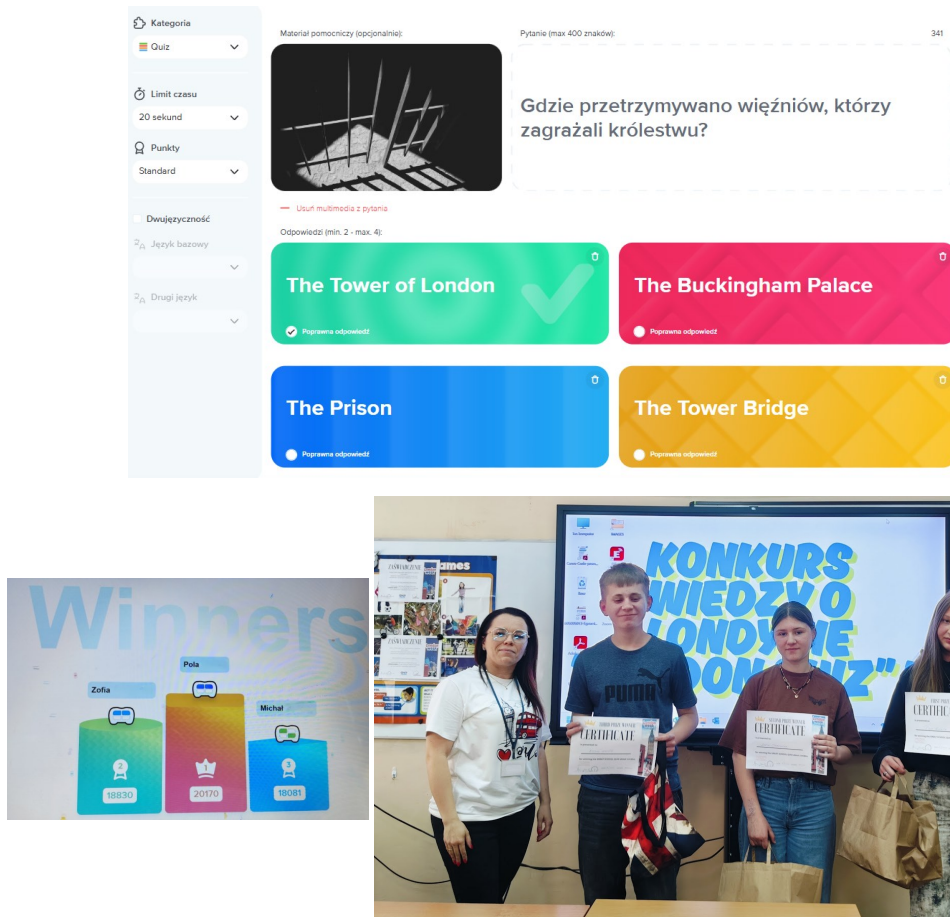
Kolejnym przykładem efektywnego wykorzystania aplikacji Classwise w organizacji wydarzeń edukacyjnych było przygotowanie konkursu wiedzy o Londynie jako zwieńczenie udziału w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „London Week”. Stworzyłam multimedialną prezentację edukacyjną w Canvie, dotyczącą Londynu, którą udostępniłam uczniom do samodzielnej nauki.

Dzięki udostępnieniu prezentacji przed konkursem, wyeliminowałam różnice w poziomie przygotowania uczestników, dając wszystkim równe szanse, a jednocześnie zachęciłam uczniów do samodzielnego pogłębiania wiedzy.

W konkursie wzięło udział 28 chętnych uczniów z klas VI i VII, co świadczy o dużym zainteresowaniu tematyką wśród młodzieży.

Wykorzystałam classpady i aplikację Classwise, co pozwoliło na sprawne przeprowadzenie całego wydarzenia w ciągu zaledwie 45 minut.

Wszyscy laureaci otrzymali dyplomy oraz atrakcyjne nagrody rzeczowe ufundowane przez Radę Rodziców.

Moje wnioski i rekomendacje

Po kilku miesiącach intensywnego korzystania z aplikacji Classwise jestem przekonana, że to narzędzie znacząco podnosi jakość kształcenia oraz zwiększa motywację uczniów do nauki. Łączy ono tradycyjne metody nauczania z innowacyjnymi rozwiązaniami technologicznymi, co odpowiada na współczesne wyzwania edukacyjne.

Dla kogo polecam?

Szczególnie polecam Classwise nauczycielom, którzy chcą zwiększyć zaangażowanie uczniów i usprawnić proces oceniania. Jest to również doskonałe rozwiązanie dla szkół poszukujących alternatywy dla telefonów komórkowych na lekcjach.

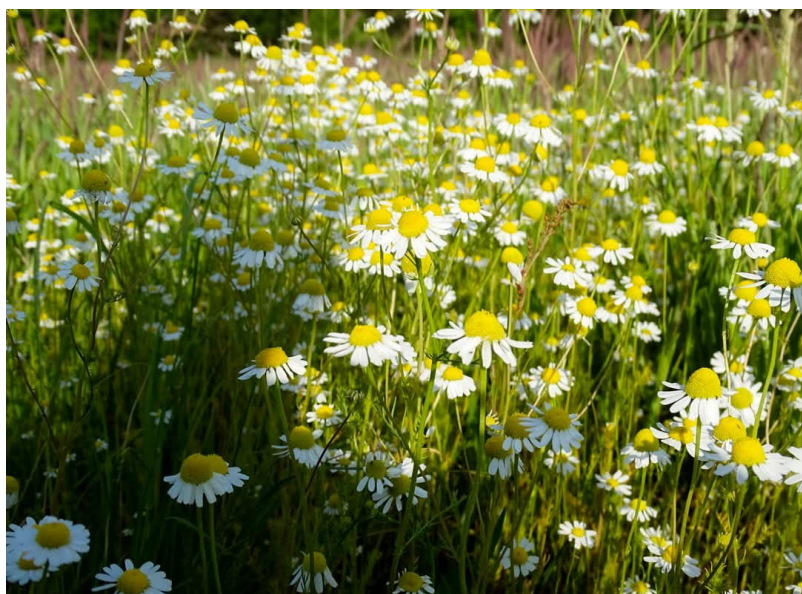
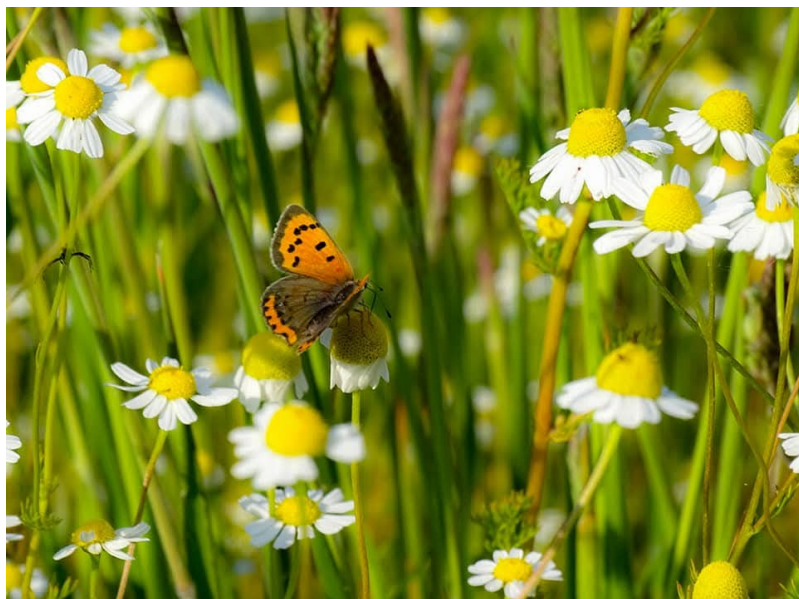
Co zyskałam?

Dzięki Classwise zaoszczędziłam mnóstwo czasu na sprawdzaniu prac, a moi uczniowie zyskali natychmiastową informację zwrotną. Lekcje stały się bardziej dynamiczne i angażujące, a organizacja konkursów - znacznie prostsza.

Na co zwrócić uwagę?

Przed wdrożeniem warto zadbać o odpowiednie przeszkolenie kadry oraz zabezpieczyć stabilne połączenie internetowe dla nauczyciela. Inwestycja w sprzęt może być początkowo kosztowna, ale korzyści dydaktyczne w pełni to rekompensują.

Jako nauczycielka z pasją do innowacji edukacyjnych, gorąco zachęcam do wypróbowania Classwise w codziennej praktyce szkolnej. To narzędzie, które naprawdę zmienia sposób, w jaki uczymy i jak uczniowie się uczą.

fot. Emilia Jaworska-Weyders

Uwrażliwianie poprzez doświadczanie

W pracy pedagoga szkolnego coraz częściej spotykam się z postrzeganiem współczesnej młodzieży jako osób mało zaangażowanych, wycofanych, mało empatycznych. Jako koordynator szkolnego wolontariatu zauważam zasadnicze zmiany w podejściu młodych ludzi do wielu kwestii, przede wszystkim do systemu wartości. Na tym można by poprzestać i podjąć dalsze wywody na temat tego, jaka jest obecna młodzież. Jednak jako nauczyciel prowadzący zajęcia z młodzieżą, zauważam, że jest ona po prostu bardzo wymagającym odbiorcą, który zamiast „wkuwać” woli „doświadczać” i widzieć sens swoich działań. Zważywszy na to, iż pracujemy z hedonistycznym pokoleniem Z fakt ten ani nie dziwi, ani nie szokuje.

Jako opiekun szkolnego wolontariatu „Super Mocni” organizuję tzw. akcje społeczne, których celem jest uwrażliwienie społeczności szkolnej na potrzeby naszego środowiska lokalnego. W tym roku zrezygnowałam z obchodów Światowego Dnia Autyzmu na rzecz Dnia Równości Żeroma. Hasło: „Równość” kryje znacznie więcej nierówności grup osób nią dotkniętych, w tym również osób z niepełnosprawnościami. Akcja ta została połączona z prowadzeniem przeze mnie zajęć z licealistami z klas pierwszych.

Postawiłam sobie bardzo trudne wyzwanie uwrażliwienia młodych ludzi na potrzeby drugiego człowieka, ale w zgodzie z własnymi przekonaniem i wartościami. Jak? Poprzez umożliwienie uczniom doświadczenia wycinka z całego spektrum trudności, z jakimi na co dzień mierzą się osoby z niepełnosprawnościami. Aktywne warsztaty, poprzez które na kilka minut pozbawiłam uczniów ich podstawowych zmysłów, tj.: wzroku, słuchu, dotyku, nie tylko przyczyniły się do integracji klasy, nie tylko były świetną zabawą i mile spędzonym czasem, ale także pozwoliły uczniom na samodzielne wyciągnięcie bardzo ważnych i cennych wniosków. Uczniowie dostrzegli, iż słowo „niepełnosprawność” generuje mnóstwo negatywnych skojarzeń, tj. wózek, choroba czy po prostu „brak”, swego rodzaju niepełność. Ale czy niepełnosprawność czyni z ludzi nią dotkniętych osobami „niepełnymi”? Przeżycie trudności, z jakimi na co dzień może zmagać się osoba z niepełnosprawnościami pomogło młodzieży uzyskać szerszą perspektywę omawianego tematu. Uczniowie klasy pierwszej zdali sobie sprawę z tego, iż niepełnosprawność, po odrzuceniu wszystkich stereotypów z nią związanych kryje za sobą bardzo ważną wartość: **drugiego człowieka**. Człowieka walecznego, wytrwałego, odważnego, wyjątkowego, samodzielnego, podejmującego wyzwania codzienności, zaradnego. Dzielnego człowieka, od którego możemy nauczyć się cierpliwości, życzliwości, miłości, odwagi, wyrozumiałości, wrażliwości, cieszenia się tym, co przynosi nam każdy dzień.

Nauczanie poprzez doświadczanie pozwala na samodzielne wyciąganie wniosków przez uczniów oraz efektywne korzystanie ze zdobytej wiedzy w życiu codziennym. Czego zatem nauczyli się uczniowie „Żeroma”?

Rzeczy bardzo ważnej: tego, że za niepełnosprawnością stoi **człowiek** - taki jak my, mający takie same marzenia, pragnienia i plany na przyszłość. Osoba, która codziennie stawia czoła trudnościom i ma prawo do decydowania o sobie.

¹ Studia podyplomowe na kierunku: doradztwo zawodowe, wykład: J. Marzec, „Sposoby realizacji założeń zintegrowanej strategii umiejętności 2030.

Czego nauczył się młody nauczyciel prowadząc zajęcia z wymagającymi pierwszoklasistami pokolenia Z?

Po pierwsze tego, że bardzo trudne i wymagające tematy można realizować przy użyciu bardzo prostych, aktywizujących metod, po drugie natomiast, że zamiast narzekać na „tę naszą młodzież”, należy znajdować takie aktywności podczas pracy na lekcji, w których młodzież może się wykazać i zaprezentować swoją wrażliwość, emocje i kreatywność

Scenariusz warsztatów

edukacyjnych dotyczących niepełnosprawności
Uwrażliwianie przez doświadczanie

Prowadząca: Anna Kozak- Ksycka, pedagog szkolny

[Kliknij... aby odczytać scenariusz](#)

fot. Emilia Jaworska-Weyders

Sabina Ziarnik, nauczycielka języka polskiego, Zespół Szkół w Łobżenicy

Tajemnice gwary krajeńskiej – escape room na lekcji języka polskiego

Lekcje dotyczące nauki o języku bywają odbierane przez uczniów jako nudne. Młodzi ludzie często zniechęcają się, gdy mają otworzyć podręcznik i wykonać monotonne ćwiczenia. Co zrobić, aby tego typu zajęcia były angażujące? Co zrobić, aby lekcja dotycząca gwary krajeńskiej na długo pozostała w pamięci uczniów? Otóż, wykorzystać swoje zainteresowania! Moje dotyczą właśnie Krajny, bowiem pochodzę z tego pięknego regionu, położonego na skraju północnej Wielkopolski. Z Krajny pochodziła również moja ukochana Babcia, która towarzyszyła mi podczas pisania pracy magisterskiej dotyczącej żywotności gwary i kultury na Krajnie. Chętnie wróciła do dawnych czasów i opowiedziała o regionalnych zwyczajach, obrzędach i tradycjach. Wspomnienia, które zawarłam w swojej pracy wywołały w Babci wiele pozytywnych emocji, często się śmiała, a ja razem z Nią. To dzięki tej cudownej osobie pisanie pracy magisterskiej było dla mnie wspaniałą przygodą, pełną tajemnic i niespodzianek, poszukiwania, niczym detektyw, cennego materiału badawczego. Kiedy o tym wszystkim opowiedziałam moim uczniom na lekcji wprowadzającej do zagadnień dotyczących gwar i dialektów, i kiedy przeczytałam kilka opowieści mojej Babci, wiedziałam, że ich kupiłam. Lekcja bardzo „wciągnęła” uczniów, chętnie podawali znane im przykłady słownictwa krajeńskiego i opowiadali o zwyczajach panujących w ich miejscach zamieszkania. Przygotowując escape room na kolejne zajęcia - lekcję otwartą, postanowiłam wykorzystać bogaty materiał zgromadzony w pracy magisterskiej, dając możliwość uczniom wykazania się kreatywnością. Moje doświadczenie pokazuje, iż pasja nauczyciela może sprawić, że nauka o gwarze stanie się prawdziwą przygodą.

Lekcja otwarta języka polskiego odbyła się 4 listopada 2024 roku w Zespole Szkół w Łobżenicy w klasie licealnej. W zajęciach uczestniczyli doradca metodyczny przedmiotu, dyrektor oraz chętni nauczyciele. Temat lekcji brzmiał: Tajemnice gwary krajeńskiej – escape room.

Lekcję rozpoczęłam przywitaniem uczniów i gości oraz podaniem tematu i celów zajęć. Następnie przedstawiłam zasady escape room i nakreśliłam tło fabularne gry. Zadaniem uczniów – badaczy językowych – było odnalezienie znanego lingwisty, który podobno zaginął w tajemniczych okolicznościach. W swojej krajeńskiej chacie zostawił kilka zagadek, po rozwiązaniu których badacze mogli odkryć miejsce pobytu uczonego. Na rozwiązanie zadań uczniowie mieli 20 minut.

Młodzież pracowała w zespołach przy stolikach (5 grup po 5 osób). Zagadki dla uczniów przygotowałam w kopertach. Każda grupa, rozwiązując te same zadania, walczyła o nagrodę – jedną z literek potrzebną do rozwiązania hasła (nazwy miejsca pobytu językoznawcy). Wyniki swojej pracy przedstawiali nauczycielowi i po ich zaakceptowaniu mogli przejść do kolejnego etapu. Rozwiązując zagadki, korzystali z przygotowanego przez siebie podręcznego słowniczka gwary krajeńskiej oraz smartfonów (w przypadku pierwszego zadania).

Pierwsze polecenie zachęcało uczniów do odwiedzenia wiejskiej szkoły i podania podstawowych informacji dotyczących gwary krajeńskiej. Gracze mogli skorzystać z informacji poznanych na wcześniejszej lekcji lub z kodu QR odsyłającego na stronę z potrzebnymi wiadomościami. Kolejne zadania to eksploracja chaty uczonego. W bibliotece uczniowie mieli przetłumaczyć tekst dotyczący zwyczajów i tradycji na Krajnie, a w kuchni – odgadnąć ulubione danie

językoznawcy (rozwiązanie rebusu i zagadki logicznej okazało się nie lada wyzwaniem). Pokój tajemnic wzbudził niemałe poruszenie, bowiem do rozwiązania zadania potrzebny był pewien rekwizyt. Gdzie go szukać, uczniowie dowiedzieli się po złamaniu szyfru. Pisak szpiegowski posłużył do odnalezienia ukrytych na zdjęciu nazw przedmiotów używanych na Krajnie. Gwarowe określenia należało przetłumaczyć na język ogólnopolski. Na strychu, by dostać się do skrzyni, uczniowie musieli pokonać strach przed pajakiem. W kufrze językoznawca ukrył zeszyt z dziecięcymi wierszykami. Inspirując się nimi, uczniowie mieli utworzyć własny tekst gwarowy na dowolny temat (rymowanka, zagadka, krótki dialog itp.). Młodzież, korzystając z podręcznego słowniczka gwarowego, wykazała się kreatywnością i stworzyła przeważnie dowcipne teksty. Po rozwiązaniu zadań na każdą grupę czekała nagroda – część hasła w postaci literki. Po złożeniu wszystkich liter badacze odkryli miejsce pobytu rzekomo zaginionego lingwisty. Czy byli zaskoczeni? Tak, tym bardziej, że nie znali tego słowa i jego znaczenia.

Scenariusz lekcji

z języka polskiego
Tajemnice gwary krajeńskiej – escape room

Prowadząca: Sabina Ziarnik

[Kliknij... aby odczytać scenariusz](#)

Lekcje z wykorzystaniem nowoczesnych metod aktywizujących, takich jak escape room, moim zdaniem są bardzo wartościowe. Uczniowie aktywnie uczestniczyli w zajęciach, byli zainteresowani tematem i zaangażowani w rozwiązywanie zagadek. Metoda umożliwiła młodzieży przyswojenie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności współpracy i kreatywnego myślenia. Ponadto tego typu zajęcia, podczas których nauczyciel może dodatkowo wykorzystać swoje pasje, są doskonałą okazją do promocji własnego regionu, zainteresowania jego tradycjami i słownictwem. To dobry sposób, by urozmaicić proces nauczania i odczarować, uznawane przez uczniów za nudne, lekcje nauki o języku.

Bożena Jabłońska, doradca metodyczny doradztwa zawodowego
Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile

Od Pomysłu do Produktu – Projektowanie Przyszłości z Drukarką 3D

W dynamicznie zmieniającym się świecie, w którym innowacje technologiczne odgrywają kluczową rolę w niemal każdej dziedzinie życia, edukacja musi nadążać za tymi zmianami, przygotowując młode pokolenie do wyzwań przyszłości. Wprowadzenie drukarek 3D do szkół nie jest jedynie kolejnym gadżetem technologicznym, lecz strategiczną inwestycją w rozwój kluczowych kompetencji uczniów.

Temat "Od pomysłu do produktu – projektowanie przyszłości z drukarką 3D" nie był przypadkowy. **Druk 3D** to technologia, która **już teraz rewolucjonizuje wiele branż**, od medycyny po przemysł. Wprowadzenie tego tematu na lekcjach doradztwa zawodowego pozwala uczniom nie tylko zrozumieć **dynamikę zmian na rynku pracy, ale także zidentyfikować nowe, pojawiające się możliwości**.

Chciałam, aby uczniowie na własne oczy zobaczyli, w jaki sposób ich kreatywne pomysły materializują się w postaci rzeczywistych obiektów i stają się namacalnymi produktami. Dzięki temu mogli lepiej zrozumieć charakter pracy w zawodach związanych z innowacją i inżynierią,

Ponadto dzięki wykorzystaniu drukarek 3D z programu Laboratoria Przyszłości, które są czymś więcej niż tylko innowacyjnym sprzętem, zyskałam realną szansę na znaczące wzbogacenie lekcji doradztwa zawodowego i uczynienie jej bardziej atrakcyjną. Uczniowie nie byli tylko pasywnymi odbiorcami wiedzy, ale stali się aktywnymi twórcami i inżynierami – uczyli się przez praktyczne doświadczenie.

Istotnym elementem tego projektu była współpraca z panią Małgorzatą Wucens – nauczycielką matematyki. Dzięki Jej wiedzy i zaangażowaniu uczniowie zostali wprowadzeni w świat projektowania i druku 3D, otrzymując zarówno techniczne wytyczne, jak i inspirację do poszukiwania kariery w obszarze nowoczesnych technologii.

W obliczu szybkich przemian na rynku pracy, doradztwo zawodowe musi wychodzić na przeciw nowym wyzwaniom i technologiom. W tym kontekście, umiejętność projektowania i przygotowywania produktów do druku 3D staje się nie tylko cenną, ale wręcz niezbędną kompetencją. Jest to inwestycja w przyszłość uczniów, przygotowująca ich do realiów rynku pracy, który coraz śmielej sięga po innowacje.

W dalszej części artykułu, postaram się szczegółowo odpowiedzieć na pytania: dlaczego umiejętność projektowania i przygotowywania produktów do druku 3D jest tak ważna na lekcjach doradztwa zawodowego oraz jakie wymierne korzyści niesie ze sobą jej implementacja w ten proces.

Oto kluczowe obszary, w których druk 3D wnosi znaczącą wartość do doradztwa zawodowego:

Poznanie zawodów przyszłości i nowoczesnych technologii

Druk 3D to błyskawicznie rozwijająca się technologia, która już teraz znajduje zastosowanie w coraz większej liczbie branż, m.in. w medycynie, inżynierii, projektowaniu, produkcji, architekturze czy sztuce. Zaznajamiając się z tym konkretnym przykładem zaawansowanej technologii, uczniowie mogą wzbudzić swoje zainteresowanie **zawodami** przyszłości, które będą

oparte na innowacjach. Lekcja z drukarką 3D może być punktem wyjścia do dyskusji o profesjach związanych z projektowaniem 3D, obsługą i programowaniem drukarek, tworzeniem prototypów, inżynierią materiałową i wieloma innymi, często jeszcze nieistniejącymi specjalizacjami.

Rozwój kompetencji kluczowych

Praca z drukarką 3D w naturalny sposób **angażuje kreatywność i wyobraźnię** przestrzenią, czyli cechy niezwykle cenione w wielu zawodach. Proces projektowania, modelowania i drukowania trójwymiarowych obiektów rozwija ich kreatywność i innowacyjność. Druk 3D to narzędzie, które zachęca uczniów do nieszablonowego myślenia, poszukiwania oryginalnych rozwiązań problemów oraz wizualizowania pomysłów w przestrzeni trójwymiarowej. Pozwala na tworzenie unikalnych produktów.

Sam proces projektowania i drukowania rozwija **umiejętności rozwiązywania problemów oraz myślenia analitycznego**, gdyż uczniowie napotykają wyzwania techniczne, które muszą samodzielnie lub zespołowo rozwiązać. Co więcej, obsługa drukarki 3D wymaga **precyzji i dbałości o szczegóły**, co jest niezbędne w wielu zawodach technicznych i manualnych. Praca nad projektami 3D sprzyja również **umiejętności planowania i organizacji pracy, zarządzania czasem i zasobami**, a także **współpracy i komunikacji** w grupie podczas wspólnych projektów. Często uczniowie pracują w grupach nad projektami, dzieląc się zadaniami, wymieniając pomysły i wspólnie rozwiązując napotkane trudności. To rozwija ich umiejętności interpersonalne i przygotowuje do pracy w zespołach, co jest kluczowe w przyszłym życiu zawodowym.

Praktyczne doświadczenie i odkrywanie zainteresowań

Lekcja z drukarką 3D oferuje **praktyczne, namacalne doświadczenie**, które może pomóc uczniom odkryć nowe zainteresowania i predyspozycje. Uczniowie mają szansę zobaczyć, jak ich pomysły przekształcają się w fizyczne obiekty, co daje **im poczucie sprawczości** i może znacząco zwiększyć motywację do nauki i eksploracji różnych dziedzin. Dzięki temu doświadczeniu mogą również lepiej zrozumieć, czy zawody związane z technologiami, projektowaniem czy inżynierią są dla nich interesujące i zgodne z ich naturalnymi predyspozycjami.

Przygotowanie do rynku pracy

Opanowanie **umiejętności projektowania i obsługi technologii druku 3D** może stać się znaczącym atutem na rynku pracy, zwłaszcza w branżach, które coraz szerzej wykorzystują tę technologię. W erze cyfryzacji umiejętność obsługi nowoczesnych technologii jest niezbędna. Praca z drukarkami 3D zaznajamia uczniów z oprogramowaniem do modelowania, procesem drukowania i rozwiązywaniem problemów technicznych, co czyni ich bardziej kompetentnymi w środowisku cyfrowym. Posiadanie takiej kompetencji może otworzyć uczniom drzwi do staży, praktyk zawodowych, a w przyszłości do pracy w innowacyjnych firmach. Ponadto, zrozumienie procesu druku 3D daje uczniom ogólne pojęcie o procesach produkcyjnych i prototypowaniu, które są fundamentalne w wielu sektorach gospodarki. To nie tylko konkretna umiejętność, ale i szersze zrozumienie współczesnych metod wytwarzania, co jest nieocenione w kontekście przyszłej kariery.

Podsumowując, włączenie drukarki 3D do lekcji doradztwa zawodowego wykracza poza zwykłe zapoznanie z nową technologią. Oferuje uczniom możliwość rozwoju kluczowych kompetencji, poznania zawodów przyszłości, zdobycia praktycznego doświadczenia i odkrycia wła-

snych zainteresowań, co w efekcie może przyczynić się do bardziej świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych.

Ponadto realizacja takiego tematu może być świetną okazją do wizyt studyjnych w firmach wykorzystujących druk 3D, prezentacji studentów lub pracowników branży, konkursów na najlepszy projekt 3D

Scenariusz lekcji

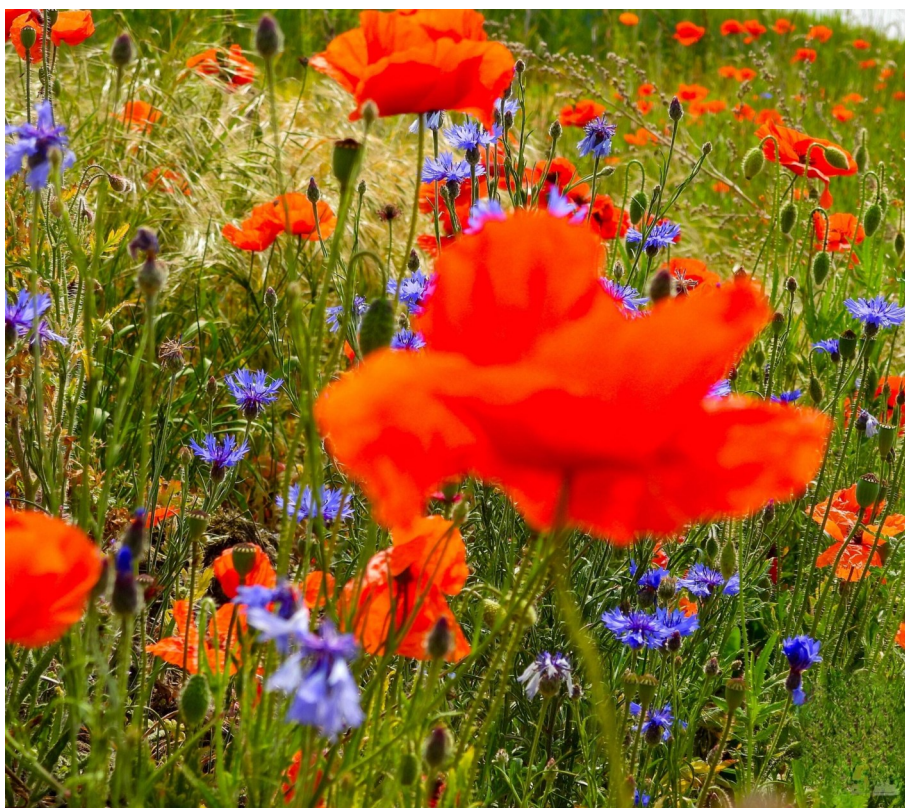
doradztwa zawodowego

Od pomysłu do produktu – projektowanie przyszłości z drukarką 3D

Prowadzące: Bożena Jabłońska, Małgorzata Wucens

[Kliknij... aby odczytać scenariusz](#)

fot. Emilia Jaworska-Weyders

*Justyna Słoma, nauczyciel terapeuta
Ośrodek Rewalidacyjno – Wychowawczy w Wągrowcu*

Moja praca w Ośrodku Rewalidacyjno – Wychowawczym OREW w Wągrowcu

Mam na imię Justyna i od 12 lat jestem nauczycielem – terapeutą w Ośrodku Rewalidacyjno – Wychowawczym OREW w Wągrowcu. Praca w takim miejscu to szczególny rodzaj misji zawodowej, wymagający od nauczyciela nie tylko wiedzy i umiejętności, ale także ogromnego zaangażowania, empatii oraz indywidualnego podejścia do każdego wychowanka. Do ośrodka uczęszczają dzieci i młodzież z niepełnosprawnością sprzężoną, czyli z trudnościami wynikającymi z lub więcej różnych problemów zdrowotnych. Moja praca ma charakter systematyczny i przemyślany. Działania przekładają się na realną poprawę jakości życia wychowanków, ich większą samodzielność, aktywność oraz poczucie sprawczości.

Zakres moich działań obejmuje realizację indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, organizację zajęć dydaktycznych, rewalidacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych. Jestem wychowawcą grupy II etapu edukacyjnego. Oprócz zajęć edukacyjnych prowadzę zajęcia z integracji sensorycznej. Ścisłe współpracuję z rodzicami oraz zespołem specjalistów, dzieląc się obserwacjami i rekomendacjami do pracy w domu i podczas innych zajęć edukacyjno-terapeutycznych. Moja rola ma charakter zarówno terapeutyczny, jak i wychowawczy – wspieram rozwój dziecka całościowo, z szacunkiem dla jego możliwości i tempa rozwoju.

Dzięki długoletniej pracy w ośrodku nauczyłam się spostrzegać potencjał tam, gdzie inni widzą ograniczenia. Metodą małych kroków pomagam wychowankom przekraczać własne granice. To właśnie dzięki nim wielu z nich osiąga rzeczy, które wydawałyby się wcześniej niemożliwe. Uczą się samodzielności, rozwijają swoje pasje nawiązując relacje z rówieśnikami. Jednym z przykładów efektywnego podejścia do pracy jest rozwijanie talentu plastycznego wychowanka. Rozwija go, poprzez udział w różnego rodzaju konkursach, a ja chwale się jego pracami plastycznymi przy różnych okolicznościach, imprezach oraz przy okazji wizyt zaproszonych gości. Wychowanek, mimo ograniczeń, przejawia wyjątkową wrażliwość artystyczną i wyobraźnię plastyczną. Dzięki stworzeniu odpowiednich warunków oraz systematycznemu wspieraniu jego twórczości chłopak coraz śміalej wyraża siebie za pomocą sztuki. Prace plastyczne wychowanka cały czas ozdabiają salę edukacyjną w Ośrodku, a także zdobyły uznanie podczas konkursów o zasięgu lokalnym. Poprzez umiejętność motywowania stanowią doskonały przykład pracy nauczyciela, który nie tylko edukuje, ale i inspirować. Wspieram też i angażuję swoją wychowankę do udziału w występach artystycznych, która pomimo trudności, wykazuje dużą otwartość na ekspresję sceniczną oraz chęć uczestnictwa w życiu kulturalnym ośrodka. Dzięki odpowiedniemu podejściu, wychowanka regularnie bierze udział w przygotowywanych występach – zarówno z okazji uroczystości szkolnych, jak i lokalnych wydarzeń. Udział w występach artystycznych stał się dla niej nie tylko formą wyrażania siebie, ale również drogą do budowania relacji z otoczeniem. Te działania pokazują, jak ważne w pracy z osobami z niepełnosprawnościami jest otwieranie przestrzeni do aktywności twórczej i społecznej – dostosowanej, ale nie wykluczającej.

Aktualnie odbywam staż na stopień nauczyciela mianowanego. Cały czas wykazuję się dużym zaangażowaniem, systematycznością oraz chęcią doskonalenia swojego warsztatu pracy. Realizuje zadania wynikające z planu rozwoju zawodowego, aktywnie uczestniczę

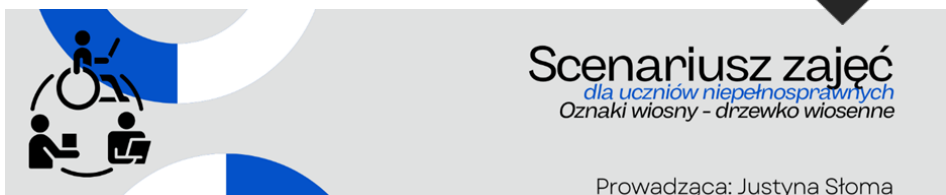
w życiu placówki oraz dążę do podnoszenia swoich kompetencji zawodowych. W związku z tym zaprosiłam nauczyciela konsultanta z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile, na zajęcia. Tematem tych zajęć były: „Oznaki wiosny - drzewko wiosenne.” Po zajęciach podczas konsultacji dowiedziałam się, że prowadzę zajęcia w sposób uporządkowany i przemyślany. Potrafię stworzyć atmosferę sprzyjającą uczeniu się, motywując wychowanków do aktywności i pozytywnego działania. Utrzymuję z nimi dobry kontakt, okazując im szacunek i troskę. Zastosowane metody pracy były dostosowane do poziomu funkcjonowania uczestników, a materiały dydaktyczne zostały starannie przygotowane i adekwatne do realizowanych treści. Pani konsultant pozytywnie oceniła moje kompetencje dydaktyczne i wychowawcze, podkreślając doświadczenie, zaangażowanie oraz umiejętność pracy zespołowej. Po zajęciach Pani Dyrektor, otrzymała propozycję współpracy promowania naszej placówki poprzez odniesienie się do poziomu moich zajęć, podkreślając profesjonalizm oraz bardzo dobre przygotowanie merytoryczne i metodyczne. Pani konsultant podkreśliła, że zajęcia wyróżniały się indywidualnym podejściem do wychowanków oraz twórczym wykorzystaniem elementów terapii sensorycznej, komunikacji alternatywnej i stymulacji polisensorycznej. Uczestnicy aktywnie angażowali się w proponowane aktywności, co świadczy o skuteczności pracy nauczyciela i trafnym doborze metod. Spotkanie z konsultantką zwiększyło moją pewność w podejmowaniu decyzji wychowawczych i terapeutycznych, umożliwiło refleksję nad moją dotychczasową pracą oraz zachęciło do dalszego rozwoju zawodowego.

Praca nauczyciela uczącego dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną to jedno z najpiękniejszych, ale i najbardziej wymagających powołań. To codzienne wyzwania, które wymagają ogromnej cierpliwości, empatii i nieustannej kreatywności. To zawód, w którym sukcesy mierzy się nie ocenami, ale uśmiechem, postępem, samodzielnością i pewnością swoich wychowanków. Nauczyciel takiego formatu nie tylko przekazuje wiedzę – on kształtuje życie. Wierzę w swoich wychowanków nawet wtedy, gdy oni w siebie nie wierzą. Praca ta zasługuje na najwyższe uznanie, bo wymaga przede wszystkim – wielkiego SERCA.

Kliknij... w Galerie

Kliknij... aby odczytać scenariusz

Beata Jędraszczak, Nauczyciel konsultant, CDN w Pile

„Wspólna misja, wspólny sukces. Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnym”- refleksje pokonferencyjne

Długo przygotowywana w CDN w Pile konferencja za nami. Piękna pogoda - słońce, ciepło i wiosennie, a na sali wykładowej Nadnoteckiego Instytutu UAM w Pile zgromadzonych przeszło 200 uczestników. To dowód na ogromne zainteresowanie i potrzebę zdobywania informacji na ten temat wśród nauczycieli i rodziców. No właśnie – także wśród rodziców, bo o ile dla specjalistów organizuje się szkolenia i webinaria, to - wiem z doświadczenia - dla rodziców rzadko. A na tym nam zależało.

Fakt, że dzieci z SPE jest coraz więcej (szacuje się, że to ok. 1/3 uczniów) generuje zainteresowanie tematyką coraz większej liczby nauczycieli. I wreszcie: promowane kierunki polityki oświatowej wskazują na różnorakie wsparcie zauważalne choćby w tytułach wykładów i warsztatów. Pierwszy sukces!

Wśród zgromadzonych prelegentów znane z wystąpień w realu i online postacie: Zyta Czechowska, Jolanta Majkowska, Iwona Sondej – Pawlak, Milena Iwanicka, a także po raz pierwszy publicznie Beata i Tomasz Jędraszczak z synem Janem. Każdy z osobna i wszyscy razem odślepnili szczegóły wiedzy i umiejętności pracy z głównymi bohaterami konferencji (osoby z SPE) w sposób wyjątkowy. Przy okazji niektórzy po raz pierwszy usłyszeli o fundacjach: Jesteśmy Ważni, Gospodarcza Północna Wielkopolska i HSA Krok po Kroku. Spotkanie zaszczytliło obecnością przedstawicieli: Ośrodka Rozwoju Edukacji z Warszawy – pani Agnieszka Pietryka oraz Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu – pan Czesław Kruczek z nowinami oświatowymi, czyli Specjalistycznymi Centrami Wspierającymi Edukację Włączającą i kolejną edycją Wielkopolskiej Szkoły Roku. Drugi sukces!

Pięknym przeżyciem był występ artystyczny dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Pile. Wzruszające i włączające artystyczne przedsięwzięcie pokazujące talenty i zdolności wybiórcze uczniów z SPE oraz zaangażowanie i wkład pracy opiekunów teatru. To od nich można się uczyć. Następny sukces!

Organizatorka zadbała nie tylko o „zastrzyk” wiedzy dla zebranych, ale także o urozmaicenie formy wykładowo-warsztatowej.

Dla mnie ważny był odzew, nie tylko nauczycieli, ale zgromadzonych rodziców, którzy otrzymali (w pigułce) to, na co czekali. Dialog, interakcja, prośby o powtórzenie, nawet łzy – wskazywały na wagę tego, co zrobiliśmy.

Przypomnę istotę tego, o co byłam pytana także po konferencji:

„Co powinien wiedzieć rodzic dziecka z SPE”?

Obecność niepełnosprawności dziecka wymusza konieczność mierzenia się z wieloma nieprzewidzianymi zmianami, które wymagają przeorganizowania świata rodzica tak, by współgrał z wymaganiami, potrzebami i możliwościami codzienności jego dziecka. To implikuje zmiany planów życiowych rodziców, ich systemu wartości, wpływa bezpośrednio lub pośrednio na przeżywanie tegoż i dotyka wszystkich członków rodziny. Kiedy pojawia się niepełnosprawność razem z nią pojawia się kryzys, a potem walka o zachowanie równowagi. Proces ten obrazuje model spirali, która ukazuje doświadczanie sytuacji kryzysowej. Są to: fazy, jakie przechodzą rodzice dzieci z SPE. Jest ich osiem, opracowanych przez Erikę Schuchardt:

1. Niepewność
2. Pewność
3. Agresja
4. Negocjacje
5. Depresja
6. Pogodzenie
7. Aktywność
8. Solidarność

I jedna moja: 9. – Powroty.

Dopiero przejście przez nie i przepracowanie trudnych uczuć jest drogą do normalnego funkcjonowania opiekunów.

Kolejna rzecz to wszelkie problemy życiowe: z rodziną, z lekarzami, ze szkołą, z sobą, itp. Ważne też były kwestie pomocy rodzicom - w tym: jak wydłużyć etap edukacyjny, wiedza o instytucjach pomocowych, a przede wszystkim o wielkiej mocy najważniejszej witaminy „M” (miłość!) i o tym, jak można i trzeba pamiętać o sobie. Dodatkiem do tego była autentyczność rodziny wraz z Janem, 26-letnim mężczyzną, który zawsze będzie dzieckiem z niepełnosprawnościami sprzężonymi, czyli z SPE. To też był sukces!

I refleksja... No cóż, gratulacje i wpisy pokonferencyjne mówią same za siebie, a wspólna misja okazała się wspólnym sukcesem.

fot. Emilia Jaworska-Weyders

Małgorzata Wucens, Doradca metodyczny matematyki, CDN w Pile

„Wspólna misja, wspólny sukces. Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi”. Refleksje z konferencji.

Z potrzeby rozmowy, z potrzeby zrozumienia i z potrzeby współpracy – tak narodziła się idea konferencji „Wspólna misja, wspólny sukces. Dzieci ze SPE”. Każdy nauczyciel spotkał na swojej drodze ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wielu z nas zmagają się z wyzwaniami dostosowania wymagań i indywidualizacji pracy w klasach liczących 20, 30 uczniów. Dodatkowym wyzwaniem bywa współpraca z rodzicami. Dlatego postanowiliśmy stworzyć przestrzeń do dialogu – zaprosiliśmy nauczycieli, rodziców, przedstawicieli fundacji oraz dzieci. Bo tylko razem możemy osiągnąć prawdziwy sukces – nie ten mierzony paskiem na świadectwie, ale sukces człowieka.

Współpraca, która buduje mosty

Przygotowania do konferencji to godziny rozmów i planowania z Elżbietą i Marcinem Andrzejko – pedagogami specjalnymi z SP12 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka oraz SOSW im. Marii Grzegorzewskiej w Pile. Naszym celem było stworzenie wydarzenia, które uwzględni wszystkie perspektywy i zwróci uwagę na najważniejsze problemy w edukacji dzieci ze SPE.

Poruszające historie i ekspercka wiedza

Konferencję otworzyli Beata i Tomasz Jędraszak z wykładem „Co powinien wiedzieć rodzic dziecka z SPE?”. Beata – nauczycielka, konsultantka, mama niepełnosprawnego Jana. Tomasz – dziennikarz, opiekun syna. Ich wystąpienie było niezwykle osobiste i autentyczne. Jan, 26-latek z zespołem Pradera-Williego, pojawił się na scenie, wzruszając wszystkich swoją obecnością. To był moment, którego nikt nie chciał przerywać – prawdziwa lekcja empatii i odwagi.

Kolejnym prelegentem była Iwona Sondej-Pawlak – specjalistka ds. dostępności, trenerka, edukatorka, mama i wolontariuszka. Jej wykład był mostem między światem nauczyciela a światem rodzica. Z ogromnym profesjonalizmem i ciepłem mówiła o wyzwaniach i możliwościach, jakie niesie edukacja włączająca.

Ekspertki od różnorodności w klasie

Ostatni panel należał do dwóch wyjątkowych kobiet: Zyty Czechowskiej – Nauczycielki Roku 2019, edukatorki i trenerki oraz Jolanty Majkowskiej – wicedyrektorki Zespołu Szkół Specjalnych w Kowanówku, autorki licznych publikacji i współtwórczyni bloga edukacyjnego. Ich wystąpienie „Praca w zróżnicowanej klasie – wyzwania i możliwości” było pełne praktycznych wskazówek i inspiracji dla nauczycieli pracujących z dziećmi o różnych potrzebach.

Sztuka, która porusza serca

Część artystyczną uświetnił występ taneczny Pilskiego Teatru Tańca z SOSW im. Marii Grzegorzewskiej w Pile. Był to moment pełen emocji, który pokazał, jak wielką siłę ma ekspresja artystyczna dzieci z niepełnosprawnościami.

Dobro, które wraca

Podczas konferencji można było również wesprzeć leczenie małego pilanina Szymka Lipińskiego, robiąc zakupy w Kwaciarni Dobroci. To piękny przykład, jak edukacja i empatia mogą iść w parze z działaniem na rzecz innych.

Konferencja „Wspólna misja, wspólny sukces” była wydarzeniem wyjątkowym – pełnym wzruszeń, wiedzy i prawdziwego dialogu. Kto nie był, niech żałuje – bo temat dzieci ze SPE to

Nadnotecki
Instytut UAM
w Pile

GALERIA ZDJĘĆ

KONFERENCJA

WSPÓLNA MISJA, WSPÓLNY SUKCES. DZIECI ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI.

22 MARCA 2025 R.

CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W PILE

NADNOTECKI INSTYTUT UAM W PILE

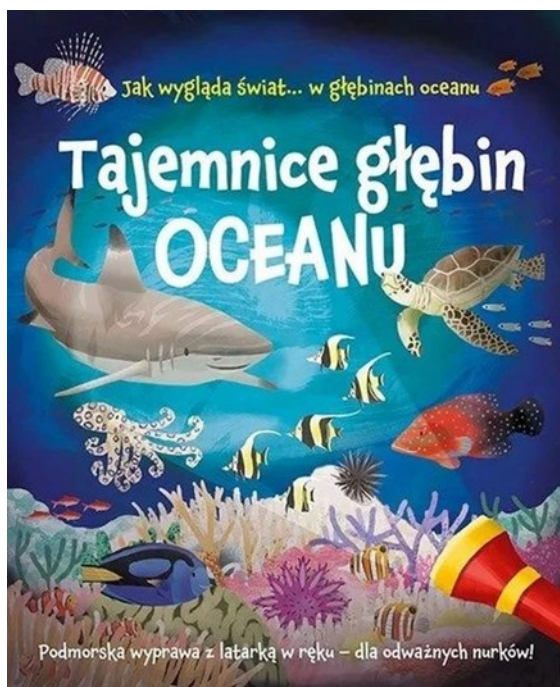

[Kliknij w Galerię...](#)

fot. Emilia Jaworska-Weyders

Katarzyna Kwaśnik, Nauczyciel konsultant, CDN w Pile

Warto przeczytać

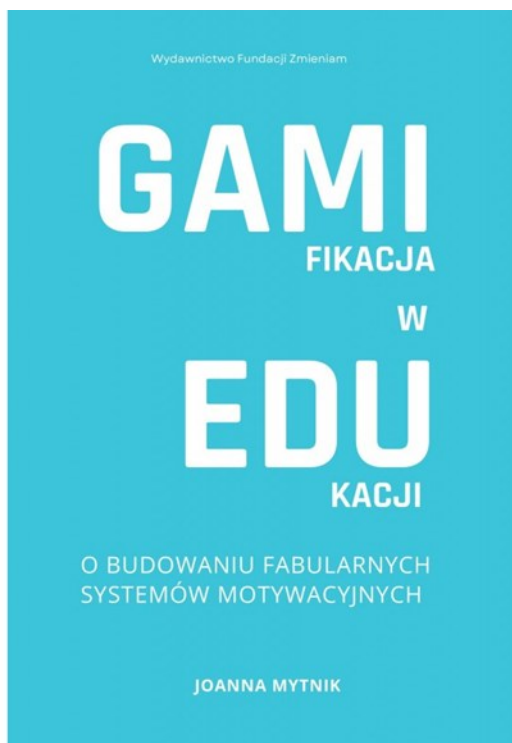
Adams Julia Regan Lisa – Tajemnice głębin oceanu. Podmorska wyprawa z latarką w rękę, dla odważnych nurków

Dawno nie widziałam tak atrakcyjnie oraz interaktywnie wydanej książki edukacyjnej dla dzieci. To pozycja dla przyszłych odkrywców oceanicznych głębi, nie bojących się zanurzyć w podwodnym świecie w celu eksplorowania miejsc, do których nie dociera światło.

Do podwodnego odkrywania służy kartonowa „latarka”. Podkładając ją pod arkusz folii otwiera się magiczny świat oceanicznych głębin.

Książka skrywa fascynujące zwierzęta, morza strefy podbiegunowej, australijską rafę koralową, kalifornijski las wodorostów, tajemnicze wraki statków. Wystarczy przesunąć „latarkę”, aby rzucić światło na inną rzeczywistość, by przeżyć niesamowitą przygodę badacza podwodnego świata.

Trochę w tym zabawy, a nade wszystko waloru edukacyjnego połączonego z radością odkrywania tajemnic.

Joanna Mytnik - Gamifikacja w edukacji. O budowaniu fabularnych systemów motywacyjnych, Szczecin 2025.

Kto z nas będąc uczniem nie marzył, by wiedza wchodziła do głowy bez wysiłku, przez uczestnictwo w zabawie, a nie poprzez żmudne powtarzanie teorii i wykonywanie zadań? Kto spodziewałby się, że nauka i zdobywanie ocen/zaliczeń, nie musi kojarzyć się z ciężkim i brzemennym w skutki dla ucznia/studenta wyborem: zakuwanie czy relaks ze znajomymi? Co by było gdyby na początku roku nauczyciel/wykładowca powiedział, że na jego przedmiocie będziemy przechodzić kolejne etapy gry i zdobywać umiejętności, aby zaliczyć partie materiału i otrzymać pozytywną ocenę?

To już się dzieje. Nauczyciele szkolni coraz chętniej stosują elementy gamifikacji w edukacji, a autorka tego poradnika od 2013 roku skutecznie prowadzi w formie zgamifikowanej swoje kursy akademickie. Jak sama mówi, to narzędzie pokochali jej studenci, którzy widzą, że wykładowczyni ma wyobraźnię i z zaangażowaniem projektuje wyzwania dla swojej grupy, aby nauczyl się jak najwięcej. Stara się, aby nauka nie była nudnym procesem, a fascynującą przygodą, bo gamifikacja jest narzędziem zmieniającym „muszę” na „chcę”. Wspiera współpracę, komunikację i relacje w zespołach, dzięki immersji buduje zaangażowanie i aktywność uczącego się do tego stopnia, że kontynuują grę, mimo osiągniętych celów. Dlaczego? Dłate-

go, że daje poczucie sukcesu, dumy, podnosi wartość. Czyż nie jest to właśnie rola nauczyciela – wzbudzenie aktywności uczącego się?

Jej sukces zmobilizował ją do dzielenia się doświadczeniem z nauczycielami wszystkich etapów edukacyjnych podczas szkoleń, konferencji i webinarów. Pomaga innym w projektowaniu zgrywalizowanych zajęć.

Poradnik nosi podtytuł: Gami-Edu-Book. Autorka będąc sprzymierzeńcem zmian w edukacji i wykorzystaniu wiedzy z zakresu neuronauk, stworzyła kompendium dla nauczycieli poszukujących nowych narzędzi w nauczaniu. Na przykładzie własnych doświadczeń pokazuje jak zaprojektować grę lub wykorzystać jej elementy dla własnych celów i jakich błędów unikać.

Zainteresowanym tematyką grywalizacji polecam także webinar z Joanną Mytnik i inne „przydasie” w poniższych linkach:

https://www.youtube.com/watch?v=-JDhXs4ilas&list=PL9bPU5O-mnd_GTxqzgbUDrP_AzNFyJtVU&index=19

<https://www.joannamytnik.com.pl/gamifikacja>

https://wakelet.com/wake/0-g3M_N9kKvVjk-doz5wW

fot. Emilia Jaworska-Weyders

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

PLACÓWKI OŚWIATOWE PROWADZONE PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO PODLEGŁE DEPARTAMENTOWI EDUKACJI I NAUKI

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu

pełna informacja dostępna na stronie:
www.odn.kalisz.pl

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

pełna informacja dostępna na stronie:
www.cdnkonin.pl

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie

pełna informacja dostępna na stronie:
www.cdn.leszno.pl

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile

pełna informacja dostępna na stronie:
www.cdn.pila.pl

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu

pełna informacja dostępna na stronie:
www.odnpoznan.pl

Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu

www.cwrkdiz.kalisz.pl

Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie

www.cwrkdiz.konin.pl

Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Lesznie

www.cwrkdiz.leszno.pl

Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Pile

www.cwrkdiz.pila.pl

Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu

www.cwrkdiz.poznan.pl

Placówki Oświatowe Prowadzone Przez
Samorząd Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego:

- w Gnieźnie, ul. Mieszka I nr 27, www.medyk.gniezno.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Terapeuta Zajęciowy, Opiekun Medyczny, Technik Masażysta, Technik Farmaceutyczny

- w Koninie, ul. Przemysłowa 4, www.medyk.konin.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Terapeuta Zajęciowy, Opiekun Medyczny, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Masażysta, Technik Elektroradiolog, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Higienistka Stomatologiczna

- w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Limanowskiego 17,
www.msz-ostrow.cba.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Terapeuta Zajęciowy, Opiekun Medyczny, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Masażysta, Technik Farmaceutyczny, Opiekunka Dzieciątka, Higienistka Stomatologiczna, Asystentka Stomatologiczna, Technik Elektroradiolog

- Nr 1 w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 99, www.msz.poznan.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Opiekun Medyczny, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Masażysta, Technik Farmaceutyczny, Ortopedystka, Technik BHP, Technik Elektroradiolog, Technik Elektroniki i Informatyki Medycznej

- Nr 2 w Poznaniu, ul. Mostowa 6, www.wsck.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Asystentka Stomatologiczna, Higienistka Stomatologiczna, Technik Dentystyczny, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Opiekun Medyczny, Opiekun Osoby Starszej, Opiekun w Domu Pomocy Społecznej, Opiekunka Dzieciątka, Technik Masażysta, Terapeuta Zajęciowy

- w Rawiczu, ul. gen. Grota Roweckiego 6, www.medyk-rawicz.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Technik Usług Kosmetycznych, Technik BHP, Opiekun Osoby Starszej, Terapeuta Zajęciowy, Opiekun w Domu Pomocy Społecznej, Opiekunka Środowiskowa, Opiekunka Dzieciątka, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Technik Masażysta, Opiekun Medyczny

- w Złotowie, ul. Szkolna 3, www.wskz.zlutowo.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

Opiekun Medyczny, Technik Archiwista, Technik Masażysta, Technik Usług Kosmetycznych, Opiekunka Dzieciątka

Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Ustawicznego we Wrześni, ul. Wojska Polskiego 2a, www.wskcu-wrzesnia.pl

Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:

- Florysta, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Logistyki, Technik Administracji, Technik Archiwista, Technik Rachunkowości, Opiekun Medyczny, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Technik Budownictwa

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile
64-920 Pila, ul. Bydgoska 21
tel. 67 352 17 50
www.cdn.pila.pl